

מי ומה בחוברת

תיעוד

- אנו פותחים את החוברת בקטע מזכרונותיה של אנה דוראץ', עולה חדשה מפולין. אנה דוראץ' היתה פעילה במחתרת הקומוניסטית בגיטו וארשה, חברה בחוג הפעילים של המפלגה הקומוניסטית בצד הפולני של וארשה ומקשרת מטעם הקומוניסטים עם הגיטו. זכרונותיה מהווים מקור חשוב לקורות קבוצות הנוער היהודי הקומוניסטי בגיטו, ולהבנת היחסים בין הקומוניסטים הפולנים וחבריהם היהודים בגיטו. הפרק המתפרסם בחוברת הוא חלק מהעדות שמסרה א. דוראץ', ל"יד ושם".
- יעקב גוטפרינד, מראשי הפארטיזנים היהודים בבליה, מספר על תקופת ההתארגנות של יחידות תנועת ההתנגדות היהודית המזוינת בבליה, ומתאר דמויות של לוחמים בתאי הארגון המתהווים ובפעולות הראשונות.

עיון

- דליה עופר, כתבה במסגרת עבודת גמר לקבלת תואר מוסמך להיסטוריה באוניברסיטה העברית, עבודת מחקר על פעולות המשלחת של הישוב הא"י ששוגרה לקושטא כדי להגיש סיוע לקיבוצים היהודים תחת הכיבוש הנאצי ולארגן את מפעלי ההצלה. העבודה של דליה עופר מקיפה את שנת 1943 ואנו מפרסמים חלק מחיבורה. לראשונה נעשה נסיון לסכם את מכלול הפעולות בקושטא תוך ניצול החומר המצוי בארכיונים ועדויות האנשים המרכזיים במשלחת זו.
- אהרון וייס, חוקר בצוות העובדים במכון ליהדות זמננו של האוניברסיטה העברית, חיבר עבודה על היודנראטים בדרום מזרח פולין. מחקר זה, מאפשר לנו לבחון את דרך התארגנות היודנראטים בשורה של מקומות, לעמוד על אופיים והמניעים לפעולתם. במקום הכללות הנקבעות מראש, מגיע החוקר למסקנות שהן נובעות מבחינה מדוקדקת של עובדות.
- אילון פלד, חניך קבוצת יבנה, כתב חיבור על מחנות קפריסין במסגרת עבודות גמר בבית הספר המקומי. לאחר מכן הוא הרחיב את עבודתו לחיבור סיכומי כללי על מחנות הגירוש בקפריסין. אילון פלד למד שנתיים בישיבה בירושלים ועתה הוא לומד באוניברסיטה. אנו מפרסמים חלק מעבודתו זאת.
- אנו מפרסמים את דבריו של שלמה יצחקי, חבר קיבוץ עברון, על קווים בתולדות יהודי הונגריה בדורות האחרונים.

תעודות

- ד"ר יוסף ולק מאוניברסיטת בר-אילן מביא תעודה הנוגעת לבעיות של תלמידים יהודים בבתי הספר בגרמניה הנאצית.

ספרים

- ד"ר ישעיהו ילינק מאוניברסיטת חיפה ממשיך בחיבור הביבליוגרפיה הרחבה על שואת יהודי סלובקיה.
- ד"ר דב לוינ מצוות החוקרים של המכון ליהדות זמננו באוניברסיטה העברית סוקר את ספרו של הלל זיידל — "אדם במבחן".